

הודעה לעיתונות

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ה בחשוון תשע"ד
29 באוקטובר, 2013
299/2013

ממצאים מסקר הוצאות משק הבית 2012

נתוני הכנסות, הוצאות ובעלות על מוצרים של משקי הבית בישראל

Findings from the Household Expenditure Survey 2012

Data on the Israeli Households Income, Expenditure and Durable Goods Ownership

הנתונים המוצגים בהודעה זו עובדו מסקר הוצאות משק הבית המורחב והמשופר לשנת 2012. החל משנת 2012, בעקבות המעבר של סקר כוח אדם מסקר רבעוני לחודשי, בוטל סקר הכנסות כחלק מסקר כוח אדם ובמקומו הורחב סקר הוצאות משק הבית בכ- 3,000 משקי בית. שיפור והרחבת הסקר כוללים בנוסף להגדלת המדגם, חקירת קיבוצים מתחדשים ומושבים שיתופיים, כלומר הרחבת כיסוי האוכלוסייה הנחקרת מ-95% בשנים הקודמות ל-97% החל מ-2012, תגבור מדגם בקרב האוכלוסייה הערבית והגדלת רמת פירוט הנתונים בסקר. [\(נספח המפרט את השינויים והשפעתם בסוף ההודעה\)](#)

בהודעה זו לראשונה מוצגים בשילוב נתוני רמת חיים - הוצאות, הכנסות ובעלות על מוצרים של משקי הבית בישראל.

נתוני הכנסות והוצאות לכלל משקי הבית בשנת 2012:

- ההכנסה הכספית הממוצעת ברוטו לחודש למשק בית, מכל מקורות ההכנסה, עבודה, הון, קצבאות ותמיכות הגיעה בשנת 2012 ל-16,577 ₪ - עלייה ריאלית של 3.8% לעומת השנה הקודמת.
- ההוצאה הכוללת לתצרוכות, הכוללת את אומדן ההוצאה על שירותי דיור ומכונית בבעלות, הסתכמה ב-14,272 ₪ לחודש - עלייה ריאלית של 0.5% לעומת השנה הקודמת
- בהשוואה בין ממוצע ההכנסות וההוצאות, ההכנסה הכספית נטו לחודש למשק בית היא 13,829 ₪ וההוצאה הכספית היא 10,571 ₪ לחודש.
- סעיף הדיור מהווה כרבע מכלל ההוצאה לתצרוכות של משקי הבית
- כ-77% מהכנסות משקי הבית מקורן בעבודה, כ-12% בקצבאות ותמיכות והיתר מהון, פנסיות וקופות גמל

נתוני הוצאות, הכנסות וחלוקת הכנסות לפי עשירונים:

- ההוצאה הכספית של משקי הבית בשלושת העשירונים התחתונים גבוהה מההכנסה נטו שלהם
- בעשירון העליון ההכנסות גדולות פי 1.5 מההוצאות.
- מדד ג'יני למדידת אי שוויון בין משקי הבית לפי הכנסה כספית נטו לנפש סטנדרטית, עמד בשנת 2012 על 0.377 נקודות, בדומה לשנה הקודמת (מדד למדידת אי-שוויון בחלוקת הכנסות. ערכי המדד נעים בין 0 לציון שוויון מלא, לבין 1 לציון אי-שוויון מלא).
- ההכנסה הכספית נטו של שני העשירונים העליונים מהווה 39.5% מסך הכנסות משקי הבית, בהשוואה ל-6.6% בשני העשירונים התחתונים ול-53.8% בעשירונים הביניים (עשירונים 3 עד 8).
- בשני העשירונים התחתונים (החמישון התחתון) כ-40% מההכנסות מקורן בקצבאות ותמיכות, לעומת 5.6% בשני העשירונים העליונים (החמישון העליון).
- מספר המפרנסים הממוצע למשק בית - 1.4, בחמישון התחתון - 0.8 ובחמישון העליון - 1.5

כתבו: יפית אלפנדרי וליאור דופז, תחום צריכה וכספים
לקבלת הסברים והבהרות באשר לתוכן הודעה זו ניתן לפנות אל
יחידת קשרי עיתונות בטל' 02-6527845

הכנסות והוצאות חודשיות לפי מעמד בעבודה של ראש משק הבית

- במשק בית שבראשו שכיר ההוצאה הכספית 11,633 ₪ לחודש וההכנסה הכספית נטו 15,526 ₪ לחודש
- במשק בית שבראשו עצמאי ההוצאה הכספית 13,572 ₪ לחודש וההכנסה הכספית נטו 16,602 ₪ לחודש
- במשק בית שבראשו אדם לא עובד ההוצאה הכספית 6,403 ₪ לחודש וההכנסה הכספית נטו 6,771 ₪ לחודש.

בעלות על מוצרים בני קיימה:

- ב-95% ממשקי הבית בישראל יש טלפון נייד אחד לפחות
- ל-27.2% ממשקי הבית יש מתקן לטיהור מים בביתם
- ל-20.3% ממשקי הבית יש שתי מכוניות או יותר, בעשירון העליון ל-47.9% ממשקי הבית יש שתי מכוניות או יותר בהשוואה ל-1.5% בעשירון התחתון.

לוחות

בשנת 2012 מדגם סקר הוצאות משק הבית כלל 8,742 משקי בית המייצגים כ-2,270,000 משקי בית באוכלוסייה. במהלך 2012 נדגמו בסקר 230 ישובים ואוכלוסיית הסקר כללה את כל היישובים לרבות קיבוצים מתחדשים ומושבים שיתופיים ולמעט בדווים בדרום (כיסוי של כ-97% מכלל האוכלוסייה). ב-2012 אחוזי ההשבה לסקר היו 81.9%.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מודה לאלפי משקי הבית שהשתתפו בסקר, נענו באורך רוח, תוך הבנת חשיבות ההשבה, ובכך תרמו באופן ניכר למערך הנתונים הסטטיסטי במדינה.

ניתן יהיה לרכוש את קובצי הסקר מיחידת המידע בלמ"ס, במהלך החודשים הקרובים.

הכנסות והוצאות של משקי הבית

א. הרכב הכנסות והוצאות (לוח 5)

ההכנסה הכספית הממוצעת ברוטו לחודש למשק בית, מכל מקורות ההכנסה - עבודה, הון, קצבאות ותמיכות¹ הגיעה בשנת 2012 ל-16,577 ₪. בניכוי תשלומי חובה² (מס הכנסה, ביטוח לאומי, מס בריאות) הגיעה ההכנסה הכספית נטו ל-13,829 ₪, ההכנסה הכספית נטו לנפש הייתה 4,199 ₪ לחודש וההכנסה הכספית נטו לנפש סטנדרטית³, המקובלת כמדד לרמת החיים, הסתכמה ב-5,096 ₪ לחודש. 77.4% מההכנסות הכספיות של משקי הבית ב-2012 מקורן בהכנסה מעבודה (12,825 ₪), ועוד 11.9% (1,979 ₪) מקורן בקצבאות ותמיכות. ההוצאה הממוצעת לתצרוכת, הכוללת את אומדן ההוצאה על שירותי דיור ומכונית בבעלות⁴, הסתכמה ב-14,272 ₪ לחודש וההוצאה הכספית הממוצעת לחודש הגיעה ל-10,751 ₪ - הוצאה זו מהווה 64.8% מההכנסה הכספית. מספר הנפשות הממוצע למשק בית עמד על 3.3, ומספר המפרנסים למשק בית היה 1.4.

¹ מקורות ההכנסה - עבודה שכירה או עצמאית, ריבית או דיבידנד, תמיכות וקצבאות ממוסדות ופרטים וכל הכנסה שוטפת אחרת.

² תשלומי חובה - תשלומים אלו אינם מתקבלים ישירות ממשקי הבית אלא נאמדים בלמ"ס לפי כללי המס הנהוגים בישראל.

³ נפש סטנדרטית - כדי להתחשב ביתרונות הכלכליים שיש לגודל משפחה, נקבע סולם של נפשות סטנדרטיות. לפי גישה זו לכל נפש נוספת במשפחה השפעה שולית קטנה יותר מבחינת העומס המוטל על תקציב המשפחה, כביטוי ליתרונות הגודל.

⁴ שירותי דיור ומכונית בבעלות - אמידת ערך השירותים החודשי המתקבל מבעלות של משק הבית על דירה ורכב. בעבור דירות בבעלות חושב שכר דירה חלופי לפי דירות שוות גודל באותם ישובים. בעבור רכב חושב ערך הפחת על הרכב.

ב. הוצאה לתצרוכת לפי קבוצות הוצאה ראשיות (לוח 1)

סעיף ההוצאה הגדול של משק בית היה סעיף הדיור שעמד על 3,633 ₪ לחודש והיווה כרבע ממשקל ההוצאה הכוללת. אחריו סעיף התחבורה והתקשורת שהסתכם ב- 2,769 ₪ לחודש והיווה 19.4% מסך ההוצאה, וסעיף המזון (כולל ירקות ופירות) שהיה 2,298 ₪ לחודש והיווה 16.1% מסך ההוצאה.

לוח 1. הוצאות חודשיות לתצרוכת לפי קבוצות הוצאה ראשיות 2012-2011

Table 1. Monthly consumption expenditure by main groups 2011-2012

	אחוז שינוי ריאלי (בהוצאה (3) Real change in prices (%)	אחוז שינוי במחירים (2) Change in prices (%)	אחוז שינוי בהוצאה (1) Change in expenditure (%)	2012		2011		
				%	₪	%	₪	
Consumption expenditure - total	0.5	1.7	2.2	100.0	14,272	100.0	13,967	הוצאות לתצרוכת - סך הכל
Food (excl. vegetables and fruits)	0.8	0.8	1.5	13.1	1,871	13.2	1,842	מזון (ללא ירקות ופירות)
Vegetables and fruits	4.2	0.3	4.5	3.0	427	2.9	409	ירקות ופירות
Housing	0.0	3.7	3.8	25.5	3,633	25.1	3,501	דיור
Dwelling and household maintenance	1.0	5.7	6.7	9.8	1,394	9.5	1,307	תחזוקת הדירה ומשק הבית
Furniture and household equipment	-5.9	-1.9	-7.7	3.7	530	4.1	574	ריהוט וציוד לבית
Clothing and footwear	7.1	-1.4	5.5	3.2	459	3.1	435	הלבשה והנעלה
Health	3.4	2.2	5.7	5.5	784	5.3	742	בריאות
Education, culture and entertainment	3.1	-1.3	1.6	12.2	1,744	12.3	1,714	חינוך, תרבות ובידור
Transportaion and communication	-2.1	0.7	-1.5	19.4	2,769	20.0	2,810	תחבורה ותקשורת
Miscellaneous goods and services	1.3	3.0	4.4	4.6	661	4.5	633	מוצרים ושירותים אחרים

(1) The change in expenditures between 2011 and 2012 (NIS), in percentages

(1) השינוי האחוזים בין ההוצאה בשי"ח בשנת 2012 להוצאה בשנת 2011

(2) The change in prices according to the index of the group, between 2011 and 2012

(2) השינוי האחוזים, על-פי המדד של הקבוצה, בין המחירים בשנת 2012 למחירים בשנת 2011

(3) The change in expenditure less the change in price.

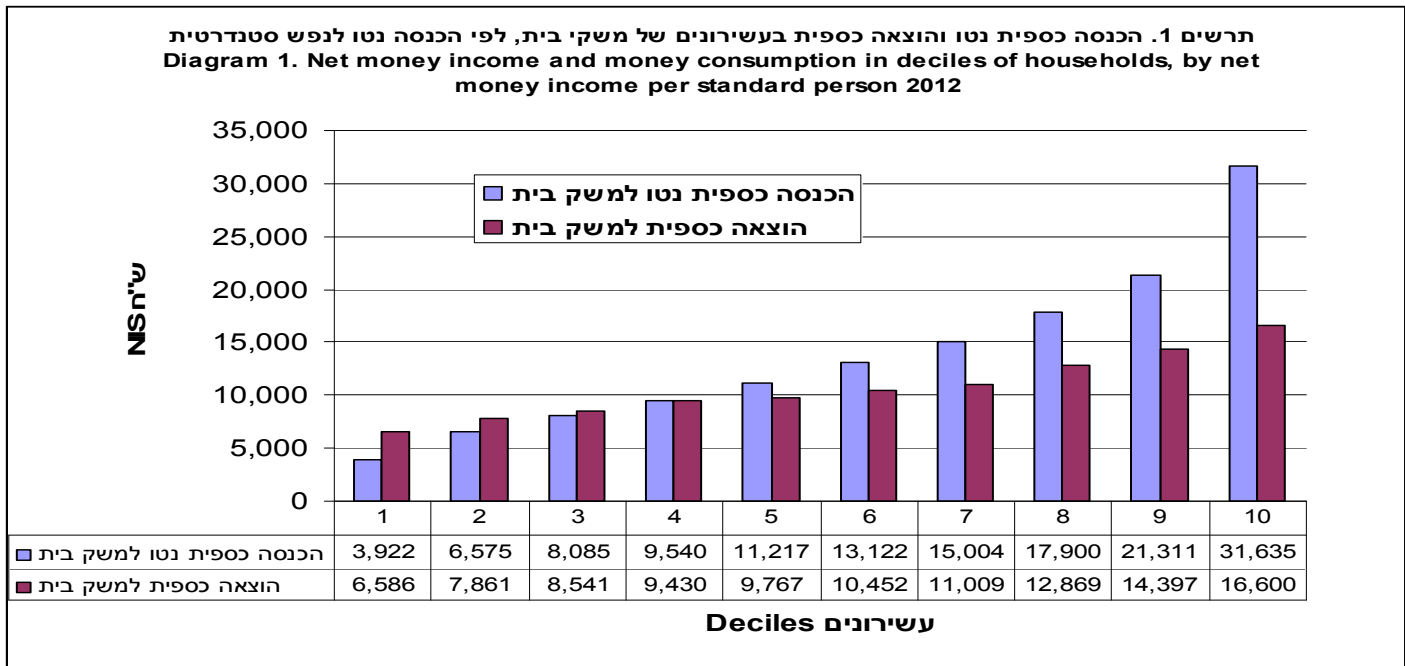
(3) השינוי בהוצאות מנוכה בשינוי במחירים

חלוקת הכנסות והוצאות בין עשירונים ובין חמישונים של משקי בית⁵

א. הכנסה והוצאה של משקי בית לפי עשירונים (תרשים 1)

בחלוקת משקי הבית לפי עשירוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית נמצא שההוצאה הכספית של משקי הבית בשלושת העשירונים התחתונים גבוהה מהכנסתם. חשוב לציין שנתוני ההכנסות בסקר אינם כוללים הכנסות חד פעמיות כמו ירושות ומשיכות מתוכניות חסכון, כמו כן נכללות רק ההכנסות הכספיות המדווחות לסוקר ולא נכללות הטבות "בעין"⁶ כמו הנחות בחינוך ובארנונה.

כפי שמוצג בתרשים 1, החל מהעשירון הרביעי ההכנסות עולות על ההוצאות בהדרגה: בעוד שבעשירון הרביעי ההפרש בין ההכנסה להוצאה קטן (פער של 1.2%), הרי שבעשירון העליון ההפרש בין ההכנסות להוצאות גדול מאוד ועומד על 47.5%.

לנתוני תרשים 1

ב. מדד ג'יני למדידת אי שוויון בהכנסות (תרשים 2)

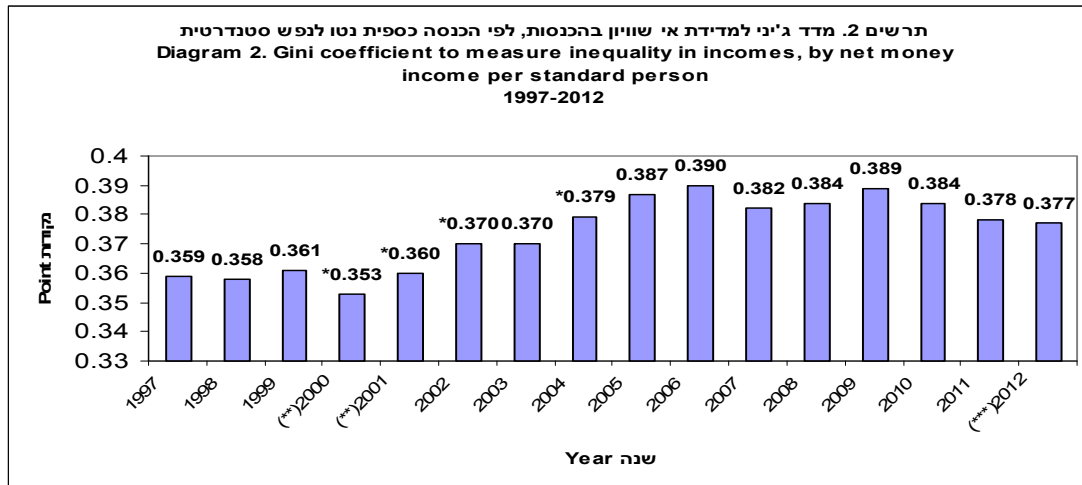
"מדד ג'יני"⁷ למדידת אי שוויון בין משקי הבית לפי הכנסה כספית נטו לנפש סטנדרטית, עמד בשנת 2012 על 0.377 נקודות. מדד ג'יני נשאר דומה למדד של שנת 2011.

על מנת לבחון האם השינוי במדד מובהק נערכה בדיקת מובהקות, ממנה עולה כי השינוי במדד ג'יני בין 2012 ל-2011 אינו מובהק סטטיסטית.

⁵ עשירון הוא קבוצה הכוללת 10% ממשקי הבית. העשירונים מסודרים בדרך כלל לפי גובה ההכנסה של משקי הבית, החל ממשק הבית בעל ההכנסה הנמוכה ביותר בעשירון התחתון וכלה במשק הבית בעל ההכנסה הגבוהה ביותר בעשירון העליון. חמישון כולל 20% ממשקי הבית (כלומר שני עשירונים). בהודעה זו, ממוינים העשירונים והחמישונים לפי ההכנסה נטו לנפש סטנדרטית של משקי הבית. הכנסה זו כוללת גם את שירותי הדיור והרכב בבעלות משק הבית. (ראו הערות 3 ו-4)

⁶ **הטבה ב"עין"** – הטבה שאינה ניתנת בכסף אלא בשווה כסף. בדרך כלל ההטבה ניתנת על ידי המדינה לצורך עזרה בתחומים שונים כגון הנחות בחינוך ובארנונה.

⁷ **מדד ג'יני** – מדד מקובל למדידת אי-שוויון בחלוקת הכנסות. ערכי המדד נעים בין 0 לציון שוויון מלא, לבין 1 לציון אי-שוויון מלא.

(*) Gini index is significantly different from the previous year

(*) מדד ג'יני לאי שוויון שונה באופן מובהק משנה קודמת

(**) Not incl. the population of East Jerusalem

(**) לא כולל את אוכלוסיית מזרח ירושלים

(***) From this year the data are only from Household expenditure survey

(***) החל משנה זו הנתונים מסקר הוצאות משק בית בלבד

לנתוני תרשים 2

ג. חלוקת הכנסות בין עשירונים וחמישונים (לוח 2 ותרשים 3)

הכנסתם של שני העשירונים העליונים (החמישון העליון) מהווה 39.5% מסך ההכנסה הכספית נטו למשקי בית באוכלוסייה בהשוואה לשני העשירונים התחתונים (החמישון התחתון) שחלקם בסך ההכנסה הכספית נטו של משקי הבית באוכלוסייה הוא 6.6%. חלקם של העשירונים האמצעיים (השלישי עד השמיני) מהווה 53.9% מסך ההכנסות של כלל האוכלוסייה.

לוח 2. חלוקת ההכנסות הכספיות נטו בין עשירוני משקי בית במיון לפי גובה ההכנסה נטו לנפש סטנדרטית
Table 2. Distribution of net incomes between households deciles by net income per standard person

1997-2012

עשירוני משקי בית לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית										סך הכל	שנת הסקר
Deciles of households by net income per standard person											
עליון	9	8	7	6	5	4	3	2	תחתון	Total	Yaer of survey
top									bottom		
חלקו של העשירון בסך ההכנסה נטו למשק בית (אחוזים)											
Decile's part in the total of the net income for household (percentages)											
23.5	16.0	12.9	11.1	9.4	8.0	6.6	5.8	4.0	2.7	100.0	1997
23.6	15.7	13.1	11.1	9.4	8.1	6.6	5.6	4.1	2.7	100.0	1998
23.9	15.7	13.1	10.9	9.3	8.0	6.6	5.6	4.1	2.8	100.0	1999
23.9	15.7	13.1	10.8	9.4	8.0	6.7	5.5	4.1	2.8	100.0	(1)1999
23.3	15.9	12.8	11.1	9.4	8.2	6.7	5.6	4.2	2.8	100.0	(1)2000
23.7	15.6	13.0	11.2	9.4	8.0	6.7	5.5	4.1	2.8	100.0	(1)2001
23.9	15.7	13.1	11.0	9.5	8.1	6.6	5.5	3.9	2.7	100.0	(1)2002
24.0	15.7	13.1	11.0	9.6	8.0	6.6	5.4	4.0	2.6	100.0	2002
23.2	15.9	13.1	11.3	9.8	8.1	6.6	5.3	4.0	2.7	100.0	2003
23.5	16.2	13.3	11.4	9.6	8.1	6.5	5.1	3.9	2.4	100.0	2004
24.4	16.0	13.3	10.9	9.5	8.0	6.4	5.0	3.8	2.7	100.0	2005
24.9	16.0	12.8	10.8	9.5	7.9	6.4	5.1	3.9	2.7	100.0	2006
24.2	15.8	13.0	11.2	9.5	8.1	6.5	5.2	3.9	2.6	100.0	2007
24.3	16.2	13.0	11.1	9.5	8.0	6.5	5.1	3.8	2.5	100.0	2008
24.6	16.0	13.1	11.1	9.5	8.0	6.4	5.0	3.9	2.4	100.0	2009
24.2	16.0	13.3	11.1	9.5	8.1	6.4	5.0	4.0	2.4	100.0	2010
23.2	16.2	13.3	11.2	9.7	8.1	6.6	5.0	4.0	2.7	100.0	2011
23.6	15.9	12.9	11.1	9.4	8.2	6.8	5.5	4.1	2.5	100.0	(2)2012

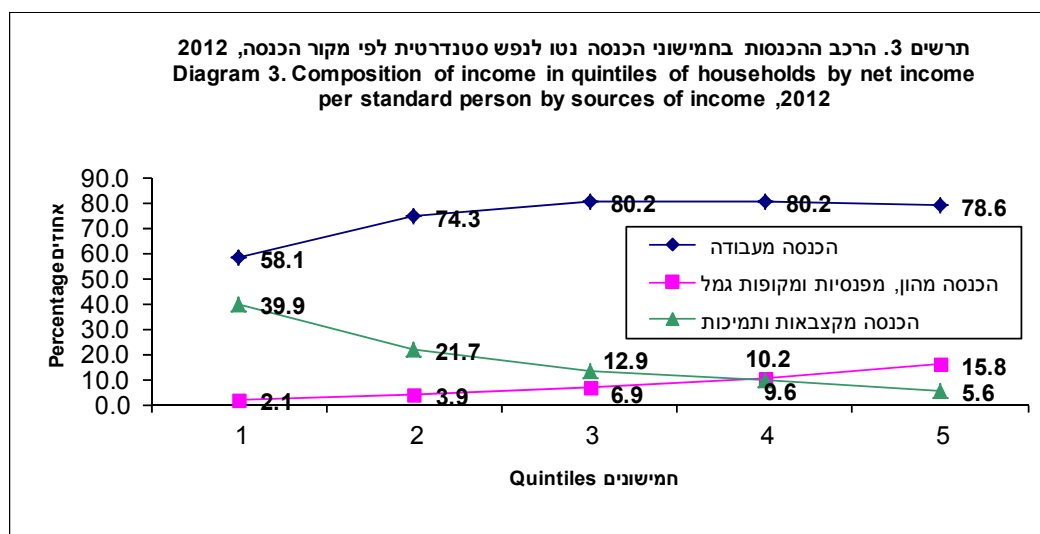
(1) Not incl. The population of east Jerusalem.

(1) לא כולל את אוכלוסיית מזרח ירושלים.

(2) From this year the data are only from Household expenditure survey

(2) החל משנה זו הנתונים מסקר הוצאות משק הבית בלבד.

בחלוקה לפי חמישוני הכנסה נטו לנפש סטנדרטית אחוז ההכנסה מעבודה גדל מ-58.1% בחמישון התחתון ל-78.6% בחמישון העליון ואחוז ההכנסה מקצבאות ותמיכות יורד מ-39.9% בחמישון התחתון ל-5.6% בחמישון העליון.

לנתוני תרשים 3

ד. הוצאות לתצרוכת בחמישוני של משק בית (לוחות 3, 4)

מהשוואת ההוצאה הממוצעת לתצרוכת בין החמישון העליון לחמישון התחתון בשנת 2012 נמצא שההוצאה למשק בית בחמישון העליון הייתה 21,268 ש"ח לחודש – פי 2.4 מההוצאה בחמישון התחתון (8,749 ש"ח לחודש).
פערים גדולים בין החמישון העליון לתחתון נמצאו בהוצאה על: תחבורה ותקשורת (פי 3.9), בריאות (פי 3.4) וחינוך, תרבות ובידור (פי 2.8).

פערים קטנים יחסית בהוצאות בין חמישוני אלה נמצאו בהוצאה על מוצרים בסיסיים כמו סעיפי המזון (פי 1.5) וההלבשה וההנעלה (פי 2.0). בחמישון העליון, 37.2% מההוצאה לתצרוכת מופנית למזון ולבידור בעוד שבחמישון התחתון 47.0% מההוצאה לתצרוכת מופנית לסעיפים אלו.

לוח 3. הוצאה לתצרוכת בחמישוני של משקי בית, לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית לחודש למשק בית, 2012

Table 3. Monthly consumption expenditure in quintiles of households, by net income for standard person, 2012

	חמישוני / Quintiles					סך הכל / Total	
	עליון / Top	4	3	2	תחתון / Bottom		
Persons in household	2.6	3.0	3.2	3.5	4.2	3.3	נפשות במשק בית
Earners in household	1.5	1.6	1.5	1.3	0.8	1.4	מפרנסים במשק בית
Net money income per household	26,473	16,452	12,169	8,813	5,248	13,829	הכנסה כספית נטו למשק בית
Money consumption expenditure	15,499	11,940	10,110	8,986	7,224	10,751	הוצאה כספית למשק בית
שקלים חדשים - NIS							
Consumption expenditure - total	21,268	16,360	13,460	11,530	8,749	14,272	<u>הוצאות לתצרוכת - סך הכל</u>
Food (incl. Vegetables and fruits)	2,829	2,460	2,200	2,084	1,916	2,298	מזון (כולל ירקות ופירות)
Housing	5,075	4,232	3,601	3,060	2,196	3,633	דיור
Dwelling and household maintenance	2,091	1,617	1,266	1,084	915	1,394	אחזקת הדירה ומשק הבית
Furniture and household equipment	769	622	472	442	346	530	ריהוט וציוד לבית
Clothing and footwear	638	506	410	423	318	459	הלבשה והנעלה
Health	1,339	917	702	567	396	784	בריאות
Education, culture and entertainment	2,660	2,096	1,619	1,386	959	1,744	חינוך, תרבות ובידור
Transportation and communication	4,851	3,267	2,570	1,909	1,251	2,769	תחבורה ותקשורת
Miscellaneous good and services	1,016	643	620	575	452	661	מוצרים ושירותים אחרים

לוח 4. הרכב ההוצאות בחמישונים של משקי בית, לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, (אחוזים)
 Table 4. Composition of consumption expenditure in quintiles of households, by net income for standard person (Percentages), 2012

	חמישונים / Quintiles					סך הכל / Total	
	עליון / 4	3	2	תחתון / 1			
Consumption expenditure - total	21,268	16,360	13,460	11,530	8,749	14,272	הוצאות לתצרוכת - סך הכל
	אחוזים - Percentages						
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל
Food (incl. Vegetables and fruits)	13.3	15.0	16.4	18.1	21.9	16.1	מזון (כולל ירקות ופירות)
Housing	23.9	25.9	26.8	26.5	25.1	25.5	דיור
Dwelling and household	9.8	9.9	9.4	9.4	10.5	9.8	אחזקה דיור ומשק הבית
Furniture and household equipment	3.6	3.8	3.5	3.8	3.9	3.7	ריהוט וציוד לבית
Clothing and footwear	3.0	3.1	3.0	3.7	3.6	3.2	חלבושה והנעלה
Health	6.3	5.6	5.2	4.9	4.5	5.5	בריאות
Education, culture and entertainment	12.5	12.8	12.0	12.0	11.0	12.2	חינוך, תרבות ובידור
Transportation and communication	22.8	20.0	19.1	16.6	14.3	19.4	תחבורה ותקשורת
Miscellaneous good and services	4.8	3.9	4.6	5.0	5.2	4.6	מוצרים ושירותים אחרים

הכנסות והוצאות לפי מעמד בעבודה של ראש משק הבית (לוח 5, תרשים 4)

א. משקי בית בהם ראש משק הבית שכיר

ההכנסה הכספית ברוטו של משקי בית בהם ראש משק הבית שכיר הגיעה ב-2012 ל-18,724 ₪ בממוצע לחודש למשק בית. בניכוי תשלומי חובה הגיעה ההכנסה הכספית נטו למשק בית של שכירים ל-15,526 ₪. הגיל הממוצע של ראש משק הבית שבראשו שכיר עמד על 41.8, מספר הנפשות הממוצע למשק בית עמד על 3.6 ומספר המפרנסים עמד על 1.7 למשק בית. ההוצאה הכספית של משקי בית אלו מהווה 75% מההכנסה הכספית נטו למשק בית (11,633 ₪ הוצאה חודשית לעומת 15,526 ₪ הכנסה כספית נטו).

ב. משקי בית בהם ראש משק הבית עצמאי

ההכנסה הכספית ברוטו של משקי בית בהם ראש משק הבית עצמאי הגיעה בשנת 2012 ל-20,971 ₪ למשק בית לחודש בממוצע. בניכוי תשלומי החובה, ההכנסה הכספית נטו למשק בית שבראשו עצמאי הסתכמה ב-16,602 ₪. הכנסה זו גבוהה ב-6.5% מההכנסה הכספית נטו במשקי בית של שכירים.

הגיל הממוצע של ראש משק הבית שבראשו עצמאי עמד על 47.1, מספר הנפשות הממוצע למשק בית עמד על 3.6 נפשות, ומספר המפרנסים היה בממוצע 1.7.

62.0% מההכנסות הכספיות של משקי בית שבראשן עצמאי ב-2012 מקורן בהכנסה מעבודה עצמאית ומזדמנת (12,921 ₪) ו-21.4% מקורן בהכנסה מעבודה שכירה (4,478 ₪). ההוצאה הכספית של משקי בית אלו מהווה 81.7% מההכנסה הכספית נטו למשק בית (13,572 ₪ הוצאה חודשית לעומת 16,602 הכנסה כספית נטו).

ג. משקי בית בהם ראש משק הבית לא עבד

ההכנסה הכספית ברוטו בקבוצת משקי בית בהם ראש משק הבית לא עבד הגיעה בשנת 2012 ל-7,212 ₪ בממוצע למשק בית לחודש. ההכנסה הכספית נטו למשק בית הסתכמה ב-6,771 ₪. הכנסה זו מהווה 43.6% מההכנסה המקבילה למשקי בית של שכירים ו-40.8% מההכנסה המקבילה למשקי בית של עצמאים. הגיל הממוצע של ראש משק הבית עמד על 65.5 ומספר הנפשות הממוצע למשק בית עמד על 2.1 בשנת 2012.

כמחצית מההכנסות הכספיות של משקי הבית בהם ראש משק הבית לא עבד מקורן בהכנסה מקצבאות ותמיכות (3,596) כאשר 40.5% מההכנסות הכספיות של משקי בית אלו מקורן **מהמוסד לביטוח לאומי** (2,923 ₪). 60.6% מההכנסה מביטוח לאומי מקורה **בקצבת זקנה** (1,770 ₪ בחודש). **ההוצאה הכספית** של משקי בית אלו מהווה 98% מההכנסה הכספית נטו למשק בית (6,403 ₪ הוצאה חודשית לעומת 6,771 הכנסה כספית נטו).

לוח 5. הכנסה והוצאה ממוצעת לחודש של משקי בית לפי מעמד בעבודה של ראש משק הבית ולפי מקור הכנסה
Table 5. Monthly Income and Expenditure by sources of income and status at work of head of household
2012

	משקי בית שבראשם לא עובד Not working	משקי בית שבראשם עצמאי Self employed	משקי בית שבראשם שכיר Paid employed	כל משקי הבית Total	
Households in population (thousands)	468.2	229.7	1,572.0	2,270.0	משקי בית באלפים
Numbers of persons per household	2.1	3.6	3.6	3.3	מספר נפשות למשק בית
Age of head of household	65.5	47.1	41.8	47.2	גיל ראש משק הבית
Numbers of earners per household	0.0	1.7	1.7	1.4	מספר מפרנסים במשק בית
Gross monthly income per household (NIS)	7,212	20,971	18,724	16,577	הכנסה כספית ברוטו למשק בית (בש"ח)
Gross monthly income per person (NIS)	3,411	5,795	5,206	5,034	הכנסה כספית ברוטו לנפש (בש"ח)
Net monthly income per household (NIS)	6,771	16,602	15,526	13,829	הכנסה כספית נטו למשק בית (בש"ח)
Net monthly income per standard person (NIS)	3,418	5,710	5,347	5,096	הכנסה כספית נטו לנפש סטנדרטית (בש"ח)
Money expenditure per household (NIS)	6,403	13,574	11,633	10,751	הוצאה כספית למשק בית (בש"ח)
percentages	100.0	100.0	100.0	100.0	הכנסה כספית ברוטו למשק בית - אחוזים
Income from work - total	1.4	83.3	85.1	77.4	הכנסה מעבודה - סך הכל
from Employment	0.0	21.4	81.7	66.7	הכנסה מעבודה שכירה
from self Employment	1.3	62.0	3.4	10.7	הכנסה מעבודה עצמאית ומזדמנת
Income Not from work - total	98.6	16.7	14.9	22.6	הכנסה שלא מעבודה - סך הכל
Income from Capital	9.0	5.3	3.0	3.8	הכנסה מהון
Income from pension and provident funds	39.7	4.4	3.5	6.8	הכנסה מפנסיה וקופות גמל
Income from allowances and assistance	49.9	7.0	8.4	12.0	הכנסה מקצבאות ותמיכות
Thereof:					מזה:
Receipts from National Insurance Institute	40.5	5.2	6.3	9.2	מקצבאות המוסד לביטוח לאומי

[לנתוני תרשים 4](#)

בעלות על מוצרים בני קיימה

א. בעלות על מוצרים בני קיימה בעשור האחרון 2002-2012 (לוח 6)

בשנת 2002 ל-53.8% ממשקי הבית היה מחשב, בהשוואה ל-80.4% ב-2012; ל-25.4% היה מני לאינטרנט ב-2002, בהשוואה ל-70.7% ב-2012.

אחוז הבעלות על טלפונים ניידים עלה מ-78.8% בשנת 2002 ל-95.0% ב-2012.

נמשכת הירידה בשיעור המנויים על טלוויזיה בכבלים או בלוויין שהחלה משנת 2002. ל-71.9% ממשקי הבית בשנת 2002 היה מני לכבלים או ללוויין, בהשוואה ל-61.8% בשנת 2012. ניתן להסביר ירידה זו על ידי השימוש במוצרים תחליפיים כגון צפייה בתכניות טלוויזיה וסרטים דרך האינטרנט, חיבור לוויני או שימוש בממיר דיגיטלי.

לוח 6. אחוזי בעלות על מבחר מוצרים בני קיימה 2012-2002

Table 6. Ownership on selected durable goods, percentages 2002-2012

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	
Microwave	83.9	84.2	83.0	82.8	82.3	83.3	82.0	79.5	76.4	74.8	72.2	מיקרוגל
Dish washer	36.2	36.0	34.3	35.0	35.0	33.3	33.2	32.5	31.8	31.1	29.9	מדיח כלים
Washing machine	95.5	95.5	94.8	95.0	94.5	94.6	94.9	94.2	94.7	94.3	93.9	מכונת כביסה
Clothes dryer	38.5	37.8	36.1	38.8	38.0	37.8	37.4	36.0	35.1	33.9	32.6	מיבש כביסה
Air condition	83.9	81.4	78.7	76.5	73.8	70.5	68.5	67.7	65.8	61.5	58.1	מזגן
Vacuum cleaner	62.0	61.2	61.6	64.1	65.3	66.6	66.3	66.8	66.1	65.3	65.9	שואב אבק
Personal computer	80.4	78.2	76.6	74.4	71.0	68.9	65.8	62.4	59.2	54.6	53.8	מחשב ביתי
Using Internet	70.7	70.3	68.1	66.3	61.8	59.3	54.6	48.9	35.3	30.8	25.4	מני לאינטרנט
One Phone Line at least	79.6	80.9	82.2	82.4	83.6	84.3	85.1	85.1	86.8	88.6	90.9	קו טלפון אחד לפחות
Two Phone Lines and more	6.0	5.6	6.1	6.8	6.7	6.6	6.4	6.8	7.1	7.6	9.8	שני קווי טלפון ויותר
One Mobile Phone at least	95.0	93.5	92.1	91.8	90.7	89.3	87.2	86.4	83.7	80.9	78.8	טלפון נייד אחד לפחות
Two Mobile Phones and more	71.7	70.7	69.3	68.9	66.7	64.0	62.2	60.1	52.9	47.9	44.0	שני טלפונים ניידים ויותר
Cable TV or satellite TV	61.8	61.8	62.7	64.3	65.0	68.0	68.1	69.0	70.1	70.6	71.9	מני לטלוויזיה בכבלים או בלוויין
Satellite dish*	16.3	17.3	16.6	15.2								צלחת לוויין *
Digital Converter **	14.7	22.0										ממיר דיגיטלי **
D.V.D System	53.7	60.4	61.1	59.7	55.2	48.7	41.2	35.6	24.8	17.7	11.9	מכשיר DVD
One car at least	65.6	63.8	61.9	62.2	61.2	60.9	60.4	57.7	57.3	57.2	56.7	מכונית אחת לפחות
Two cars and more	20.3	20.1	19.2	18.3	17.5	16.5	16.3	15.2	15.2	13.4	14.1	שתי מכוניות ויותר

*includes in research since 2009

**includes in research since 2011

* נכלל במדידה החל משנת 2009

* נכלל במדידה החל משנת 2011

2. בעלות על מוצרים בני קיימה בעשירונים של משקי בית (לוח 7, תרשים 5)

שיעור הבעלות על מוצרים בני קיימה משמש כאחד המדדים לרמת החיים של בני משק הבית. ככל שמשק בית נמצא בעשירון גבוה יותר, כן נמצא בבעלותו מגוון גדול יותר של מוצרים.

באחוזי הבעלות על מוצרים ישנם הבדלים גדולים בין העשירון העליון לעשירון התחתון:

בתחום המחשוב, ל-95.5% ממשקי הבית בעשירון העליון יש מחשב בהשוואה ל-60.0% בעשירון התחתון. מני לאינטרנט יש ל-93.2% ממשקי הבית בעשירון העליון בהשוואה ל-38.1% בעשירון התחתון.

בתחום המוצרים למטבח, בשנת 2012 החלה להיחקר גם הבעלות על מתקן לטיהור מים (כולל גם מתקן למים מינרליים).

נמצא שבעשירון העליון ל-35.4% ממשקי הבית יש מתקן לטיהור מים בהשוואה ל-9.2% ממשקי הבית בעשירון התחתון.

שיעור הבעלות על מדיח כלים של משקי בית בעשירון העליון עומד על 72.7% בהשוואה ל-7% בלבד בעשירון התחתון.

ל-93.0% ממשקי הבית בעשירון העליון יש מכונית אחת לפחות ול-47.9% מהם יש שתי מכוניות לפחות בהשוואה לעשירון התחתון בו ל-27.1% ממשקי הבית יש רכב אחד לפחות ול-1.5% יש שני רכבים ויותר.

לוח 7. שיעור בעלות על מוצרים בני קיימה בעשירונים של משק בית, לפי הכנסה נטו לנפש סטנדרטית, 2012

Table 7. Ownership on durable goods in deciles of households, by net income per standard person, percentages, 2012

	עשירון עליון Top Decile	עשירון 7 Decile 7	עשירון 4 Decile 4	עשירון תחתון Bottom Decile	סך הכל Total	
Persons in household	2.4	3.0	3.2	4.4	3.3	נפשות במשק בית
Earners in household	1.5	1.6	1.4	0.7	1.4	מפרנסים במשק בית
אחוזים - percentages						
Refrigerator	100.0	100.0	99.7	99.3	99.7	מקרר
Deep-freezer	23.9	19.8	19.1	19.9	22.1	מקפיא עמוק
Cooking and baking stove	21.6	38.2	47.9	50.0	40.2	תנור לבישול ולאפייה
Baking stove	74.2	58.6	45.9	38.4	54.1	תנור לאפייה בלבד
Cooking stove	80.4	63.4	53.8	49.4	61.2	כיריים לבישול
Microwave	92.1	87.8	83.5	68.0	83.9	מיקרוגל
Dish washer	72.7	44.0	23.0	7.0	36.2	מדיח כלים
Water purification plant****	35.4	35.3	24.5	9.2	27.2	מתקן לטיהור מים****
Washing machine	96.9	96.4	95.5	89.6	95.5	מכונת כביסה
Clothes dryer	63.7	40.1	30.9	22.0	38.5	מייבש כביסה
Air condition	96.1	92.0	80.4	59.6	83.9	מזגן אוויר
Vacuum cleaner	85.8	67.6	53.8	42.4	62.0	שואב אבק
Television	96.7	92.9	85.0	73.6	87.6	טלוויזיה
TWO Televisions and more	73.3	65.0	50.0	19.9	53.5	שתי טלוויזיות ויותר*
D.V.D System	71.7	62.7	48.3	30.5	53.7	מערכת D.V.D
Two D.V.D Systems and more*	14.3	8.0	5.3	1.6	7.2	שתי מערכות D.V.D ויותר*
Cable TV or satellite TV	84.4	75.8	58.8	24.3	61.8	מנוי לטלוויזיה בכבלים ובלווין
Digital Converter***	6.7	5.9	12.9	30.8	14.7	ממיר דיגיטלי***
Satellite Dish**	5.5	8.2	17.1	37.8	16.3	צלחת לוויין**
Personal computer	95.5	86.5	78.3	60.0	80.4	מחשב ביתי
Two Personal computer and more	56.8	39.2	32.2	10.0	34.5	שני מחשבים ביתיים ויותר*
Using Internet	93.2	80.2	67.4	38.1	70.7	מנוי לאינטרנט
One Phone Line at least	91.4	88.6	76.1	54.4	79.6	קו טלפון אחד לפחות
Two Phone Lines and more	20.2	5.1	3.3	1.5	6.0	שני קווי טלפון ויותר
One Mobile Phone at least	98.8	97.0	93.5	89.4	95.0	טלפון נייד אחד לפחות
Two Mobile Phones and more	72.3	75.0	70.5	56.3	71.7	שני טלפונים ניידים ויותר
One car at least	93.0	77.0	57.1	27.1	65.6	מכונית אחת לפחות
Two cars and more	47.9	24.7	8.4	1.5	20.3	שתי מכוניות ויותר

*Includes in research since 2008

**Includes in research since 2009

***Includes in research since 2010

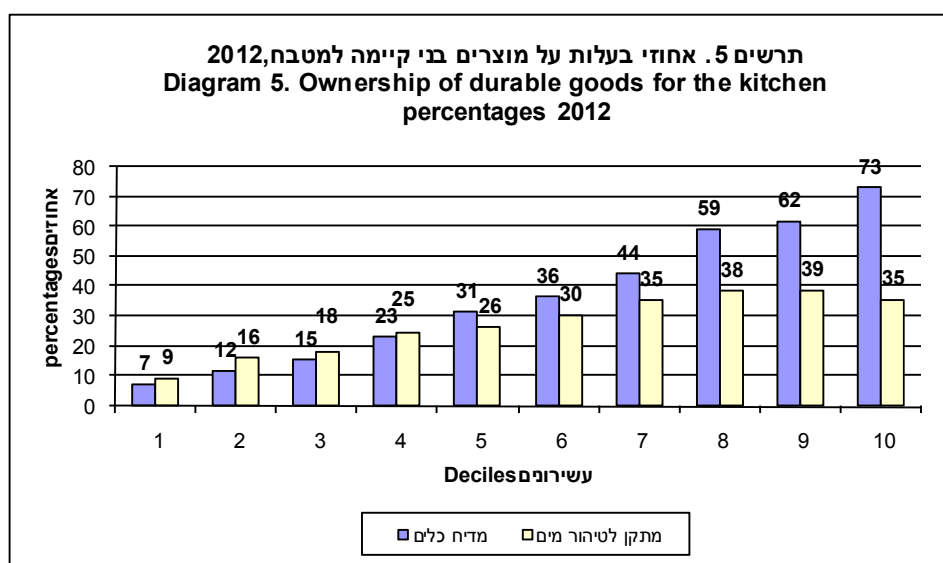
****Includes in research since 2012

*נכלל במדידה החל משנת 2008

**נכלל במדידה החל משנת 2009

***נכלל במדידה החל משנת 2010

****נכלל במדידה החל משנת 2012

[לנתוני תרשים 5](#)

נספח - שינויים שנעשו בסקר הוצאות משק הבית החל משנת 2012

סקר הוצאות משק הבית הוא סקר שוטף. מטרות הסקר הן קבלת נתונים על מרכיבי התקציב של משקי הבית ונתונים נוספים המשמשים לאפיון רמת החיים של משקי הבית. שני השימושים החשובים של הסקר הם קביעת ה"משקלות" לסל הצריכה של "מדד המחירים לצרכן" והצגת התפלגות ההכנסות במשק ומדידת העוני ואי השוויון באוכלוסייה. נתוני הסקר משמשים גם אומדן לצריכה הפרטית בתמ"ג.

בשנים 1997-2011 הכנסות משקי הבית נחקרו משני סקרים נפרדים בלמ"ס: סקר הוצאות משק הבית (שכלל כ- 6,000 משקי בית בממוצע כל שנה) וסקר הכנסות שנערך יחד עם סקר כוח אדם הרבעוני השוטף ובו רבע ממשקי הבית נשאלו גם על הכנסותיהם (הסקר כלל כ- 8,500 משקי בית במדגם). נתוני שני הסקרים אוחדו למערכת אחת והוצגו באופן משולב משני הסקרים. מדגם הסקר המשולב כלל 14,500 משקי בית בממוצע כל שנה. החל משנת 2012, בעקבות מעבר סקר כוח אדם מסקר רבעוני לחודשי, בוטל סקר הכנסות מסקר כוח האדם ובמקומו הורחב סקר הוצאות ב- 3,000 משקי בית בקירוב. כל נתוני ההוצאה וההכנסה של משקי הבית נאספים מסקר הוצאות משק הבית בלבד.

בשנת 2012 ואילך, בנוסף להרחבת מדגם הסקר, נעשו שינויים ושיפורים נוספים, באוכלוסיית הסקר, בשאלוני הסקר ובאומדני הסקר. להלן פירוט השיפורים:

- 1. האוכלוסייה הנדגמת בסקר הורחבה וכוללת גם מושבים שיתופיים וקיבוצים מתחדשים** (שעברו תהליך הפרטה). כתוצאה מכך כיסוי האוכלוסייה עלה מכ-95% לכ-97%. בשנת 2012 הסקר לא כולל קיבוצים שיתופיים ובדואים הגרים מחוץ ליישובים בלבד.
- 2. הגדרת חיילים בשירות סדיר כעובדים שכירים.** עד שנת 2012 הכנסות חיילים בשירות סדיר נכללו בהכנסות מעבודה אחרת אולם בהתאם להמלצות האחידות של ארגון העבודה הבינלאומי ה-ILO, החליטה הלמ"ס, בדומה לרוב המדינות, לעבור ממדידת כח העבודה האזרחי למדידת כח עבודה כללי וזאת על ידי צירוף החיילים בשירות סדיר לכוח העבודה בישראל. בעקבות ההחלטה, החל משנת 2012 תכלול ההכנסה לשכיר גם את ההכנסה של חיילי הסדיר.
- 3. תגבור מדגם בקרב האוכלוסייה הערבית בישובי הצפון.** תגבור זה נעשה כדי לספק אומדנים מהימנים יותר על האוכלוסייה הערבית.
- 4. שינוי בשיטת האמידה.** שיטת האמידה מיועדת לצמצם הן את טעויות הדגימה והן את ההטיות העלולות לנבוע מכך שמשקי בית שלא השיבו על השאלון יהיו שונים בתכונותיהם מאלו שהשיבו. החל משנת 2012 אמידת האוכלוסייה בסקר הוצאות משק הבית הותאמה למבנה החדש של סקר כוח אדם החודשי.
- 5. הרחבת רמת הפירוט בסקר-**
 - א. חקירת ההטבות ב"עין" -** לצורך התאמת שאלות הסקר לאורח החיים בקיבוצים ובשל חשיבות חקירת נושא ההטבות והרווחה הכלכלית של משקי הבית, נוסף, בשאלות רבות בסקר, סעיף בו נשאלים הנדגמים האם חלק מההוצאה מממן על ידי גורם מחוץ למשק הבית (כמו מוסד ציבורי /מעביד או קיבוץ). סעיף זה נוסף עבור הוצאות חינוך, בריאות, תרבות ובידור ותחזוקת הבית. הוספה זו תאפשר לנתח את ההטבות ב"עין" (ההטבות וההנחות שאינן כספיות, כמו הנחה בארנונה הניתנת מהעירייה והנחה בתשלום עבור גן ילדים הניתנת בדרך כלל על ידי משרד הכלכלה) הניתנות למשקי הבית על ידי מוסדות שונים לרבות הקיבוץ.

ב. תוספת שאלות בשאלוני הסקר:

-הרחבת נתוני הוצאות ושימוש במוצרים ברמה של פרט (נפש). הסקר, כשמו כן הוא, מתמקד בהוצאות של משקי בית, אולם יש הוצאות שראוי ונכון למדוד ברמה של פרט. לדוגמא הוצאות על חינוך, מכוניות וטלפונים. החל משנת 2012 ניתן יהיה לקבל פירוט ברמה של פרט, לגבי סעיפים אלו.

-הוספת פירוט על קצבאות ותמיכות כספיות נוספות ממשרדי ממשלה ומוסדות אחרים כגון ממשרד האוצר ומהקיבוצים.

-הוספת שאלה על ארץ לידת אם.

-הרחבת השאלה על מיסי היישוב. נוספו סעיפים מפורטים של מיסי ישוב והם: מס קהילתי, אגרת חינוך, אגרת שמירה ומס איזון.

בנוסף לשינויים אלו שחלים בסקר הוצאות משק הבית החל משנת 2012. בסקר 2012 היו שינויים בהתאם לאילוצים לוגיסטיים, תקציביים ומתודולוגיים:

1. אוכלוסית הבדווים לא נחקרה בסקר 2012 עקב קשיי פקידה.
2. לא התבצע תהליך "תיקון זמן" להכנסות של שכירים. תהליך זה הוא הליך נוסף (בנוסף לשינוי במדד מחירים לצרכן) של התאמה לשינוי במדדי השכר במשק לפי ענפי כלכלה. לכן, נתוני הכנסות השכירים הותאמו למדד מחירים לצרכן בלבד. התהליך בוטל בעקבות המעבר לסיווג ענפי חדש במדדי השכר בשנת 2012.

רוב השינויים שנעשו, משפיעים בעיקר על הכנסות משקי הבית והפרטים. לכן בנתוני ההכנסות המתפרסמים בהודעה זו יהיה שבר בסדרה לעומת הנתונים שהתפרסמו בשנים הקודמות.

להלן טבלה המסכמת את השינויים שישפיעו על ההכנסות ואומדן של כיוון ההשפעה.

שינוי	מרכיב שצפוי להשתנות	שינוי צפוי בהכנסות לעומת שנה שעברה	אומדן השינוי באחוזים (קירוב)
מעבר לפרסום נתוני הכנסות מסקר הוצאות משק הבית בלבד	הכנסת משק הבית והכנסה מעבודה	עלייה בהכנסה	+5.5%
הכללת קיבוצים ומושבים שיתופיים בסקר	הכנסת משק הבית והכנסה מעבודה	עלייה בהכנסה	+0.2%
אי פקידת אוכלוסיית הבדווים	הכנסת משק הבית והכנסה מעבודה	ללא שינוי	0%
ביטול תהליך תיקון זמן	הכנסת משק הבית והכנסה מעבודה	ירידה בהכנסה	-1%